

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

รูปแบบการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาความรู้การปฏิบัติของผู้ดูแลเด็ก พฤติกรรม สุขอนามัยของเด็ก และสิ่งแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ในการป้องกันการเกิดโรคมือ เท้าปาก อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

วิธีการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ

1. แบบสอบถามการปฏิบัติของผู้ดูแลเด็กในการป้องกัน โรคมือเท้าปากในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเก็บข้อมูลการปฏิบัติของผู้ดูแลเด็ก แบ่งเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความรู้เรื่องโรคมือเท้าปาก

ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบข้อที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว จากตัวเลือก 2 ตัวเลือก โดยหากตอบถูกจะได้ 1 คะแนน หากตอบผิดจะไม่ได้คะแนน เกณฑ์การประเมินระดับความรู้เรื่องโรคมือเท้าปากของผู้ดูแลเด็ก โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ระดับดีเยี่ยม	หมายถึง	ผู้ที่ตอบถูกมีคะแนน 91-100 %
ระดับดีมาก	หมายถึง	ผู้ที่ตอบถูกมีคะแนน 81-90 %
ระดับดี	หมายถึง	ผู้ที่ตอบถูกมีคะแนน 71-80 %
ระดับปานกลาง	หมายถึง	ผู้ที่ตอบถูกมีคะแนน 61-70 %

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามการปฏิบัติตนของผู้ดูแลเด็ก

ตารางที่ 1 การปฏิบัติด้านอนามัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลเด็ก

ตารางที่ 2 การปฏิบัติในการดูแลเด็ก

ตารางที่ 3 การปฏิบัติในการดูแลสิ่งแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. แบบสังเกตพฤติกรรมสุขภาพของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ได้แก่ พฤติกรรมในการป้องกันโรค คือ การล้างมือ การรับประทานอาหาร การใช้ของส่วนตัวร่วมกัน

3. แบบประเมินสิ่งแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ได้แก่ สภาพแวดล้อมทั้งภายในอาคาร และภายนอกอาคาร วัสดุ อุปกรณ์สำหรับการทำความสะอาด ห้องน้ำ ห้องส้วม ที่ล้างภาชนะ อุปกรณ์ของเล่น ลักษณะพื้น ผนัง ตามแนวทางการประเมินศูนย์เด็กเล็กปลอดโรคและมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กน่ายุทธศาสตร์ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรกลุ่มตัวอย่างและจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์จำนวน 22 แห่ง
2. ผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอลับแล จำนวน 47 คน

คำถามการวิจัย

ความรู้และการปฏิบัติของผู้ดูแลเด็กพฤติกรรมสุขอนามัยของเด็ก และสิ่งแวดล้อมในการป้องกันการเกิดโรคมือเท้าปาก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นอย่างไร

ขอบเขตการวิจัยและรูปแบบการศึกษา

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาความรู้การปฏิบัติของผู้ดูแลเด็ก พฤติกรรมสุขอนามัยของเด็ก และสิ่งแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ในการป้องกันการเกิดโรคมือเท้าปาก จำนวน 22 แห่ง ใน 8 ตำบลของ อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

หมายถึง สถานที่ที่ดำเนินการรับเลี้ยงเด็กตั้งแต่ อายุ 3 - 5 ปี จำนวน 6 คนขึ้นไป เป็นสถานที่ให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งกาย จิต สังคม ภายใต้การสังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 22 แห่ง

2. ผู้ดูแลเด็ก

หมายถึง บุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการอบรมเลี้ยงดูเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมการเจริญเติบโตพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก และได้รับการอบรมประเมินความรู้ความสามารถตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. ความรู้และการปฏิบัติของผู้ดูแลเด็ก

หมายถึงความรู้และการกระทำกิจกรรมในการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย การปฏิบัติด้านอนามัยส่วนบุคคล การปฏิบัติด้านการดูแลเด็ก การปฏิบัติด้านการดูแลความสะอาดในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4. สุขอนามัยของเด็ก

หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกทางสุขภาพ ได้แก่ ความสะอาดและการปราศจากพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเจ็บป่วย

5. สิ่งแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

หมายถึง สภาพแวดล้อมทั้งภายในภายนอกตัวอาคาร การระบายอากาศ การป้องกันแมลงและพาหะนำโรค ห้องน้ำ ห้องส้วม เครื่องใช้สำหรับเด็ก ตลอดจนมาตรการที่ถูกหลักสุขาภิบาล

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) รวมทั้งความเหมาะสมของภาษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ประกอบด้วย อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ 1 ท่าน พยาบาล 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการควบคุมโรค 1 ท่าน เมื่อพิจารณาความตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาแล้ว จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. การตรวจสอบความเชื่อมั่น (reliability) ผู้วิจัยนำแบบสังเกตและแบบประเมินที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน มาทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 แห่ง โดยผู้วิจัยเลือกทดลองใช้เครื่องมือในพื้นที่ อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี ผลการทดสอบค่า reliability เท่ากับ 0.807

ขั้นตอนการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามและแบบสังเกต มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลับแล จังหวัดอุดรธานี เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขออนุญาตทำการวิจัยอย่างเป็นทางการ

2. ขอความร่วมมือต่อกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชากรในการเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์และรับทราบสิทธิ์ที่จะตอบรับหรือปฏิเสธที่จะเข้าร่วมในการศึกษาครั้งนี้ โดยการสอบถาม รวมถึงแจ้งให้ทราบว่าข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจะถูกเก็บเป็นความลับ และนำมาใช้เฉพาะการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

3. เมื่อประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างยินยอม ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างลงชื่อในเอกสารยินยอม เข้าร่วมการวิจัย จากนั้นอธิบายวิธีการตอบแบบสัมภาษณ์ให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจ

4. การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสังเกตที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลใช้การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและหาความสัมพันธ์โดยใช้ Pearson chi square, Fisher's Exact Test โดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for windows เวอร์ชัน 17.0 (SPSS: An IBM Company)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved